

till pastorat eller sacellani måste hålla i den församlings kyrka, dit han söker befordran.

PROFPREDIKANT, m. 3. Prest, som predikar prof.

PROFRYTTARE, m. 3. Handelsfullmäktig, som far omkring och visar prof på saluvaror eller fabriker.

PROFSKJUTA, v. a. 3. (böjes som *Skjuta*) Skjuta med en bössa, för att profva den. — *Profskjutning*, f. 2.

PROFSKOTT, n. 3. Skott, som lossas vid profskjutning.

PROFSMAKA, v. a. 1. Smaka på något till prof.

PROFSTYCKE, n. 4. Hvad som förfärdigas till prof på skicklighet i ett yrke. *En handtverkarens p.*

PROFTRYCK, n. 3. 1) Tryckning på prof. — 2) Något som tryckes till prof.

PROFTRÖSK, m. 2. Proftröskning.

PROFTRÖSKA, v. a. 1. Tröska något säd, för att deraf sluta, huru mycket den ger i spann. — *Proftröskning*, f. 2.

PROFUTSTÄLLNING, f. 2. Utställning af saker på prof, till allmänt åskådande. — *Syn. Exposition.*

PROFVA, v. a. 1. Försöka beskaftenheten, dugligheten, halten af en sak. *P. brännvin. P. en klädning.* — *Syn.* Försöka, Probera, Pröfva, Afprova. — V. n. Predika prof; äfv. hålla prof-läsning. — *Profvande*, n. 4.

PROFVARE, m. 3. 1) En, som profvar. — 2) Verktyg, hvarmed något profvas. Se *Brännvinsprofvare*.

PROFÄR, prøvår, n. 3. År, hvarunder någon profvas.

PROGRAM, -grämm, n. 3. pl. — *mmer.* (grek. *Programma*) Skrift, som anslås eller utdelas, för att inbjuda allmänheten att bivista en preståflan, fest eller högtidlighet; isynnerhet inbjudningsskrift till någon högtidlig akt vid ett universitet eller ett gymnasium. [- gramm.]

PROGRESSION, -gräschn, f. 3. 1) Fortgång, framskridande. — 2) (mat.) En följd af tal eller storheter, som till- eller aftaga efter samma lagar. *Arismetisk p.*, då skilnaden är lika mellan alla närstående tal, t. ex. 1, 4, 7, 10. *Geometrisk p.*, då hvarje efterföljande tal eller storhet alltid blir lika många gånger större eller mindre än föregående, t. ex.: 3, 6, 12, 24.

PROGRESSIV, -grässi'v, a. 2. Fortgående, framskridande, tillväxande.

PROHIBERA, v. a. 1. Förbjuda.

PROHIBITION, ---tschón, f. 3. Förbud.

PROHIBITIV, ---i'v, a. 2. Förbjudande. [- if.]

PROHIBITIV-SYSTEM, ---i'vsty'stäm, n. 3. Den åsigt i statsushållningen, att handel och näringar främjas genom förbud af in- och utförsel af vissa varor. [- if —.]

PROJEKT, -schä'ekt, n. 3. o. 3. Förslag, utkast, plan. [- ject.]

PROJEKTERA, -schä'ektera, v. a. 1. Föreslå, uppge förslag till. [- ject —.]

PROJEKTIL, -schä'ekti'l, m. 3. (artil.) Se *Kastkropp*. [- ject —.]

PROJEKTION, -jäcktschón, f. 3. Föreställning af en sfer eller någon annan kropp på en plan yta, efter vissa geometriska regler. [- ject —.]

PROJEKTMAKARE, -schä'ekt ---, m. 3. Se *Förslagsmakare*. [- ject —.]

II.

PROKANSLER, prókannslär, m. 3. Vice kansler. [- cansler, -canceller, -kantzier.]

PROKLAMA, -klåma, f. 1. (förkortadt af *Proklamation*) Kungörelse, hvarigenom alla fordringsägare i sterbhus eller konkurs kallas, att på viss dag uppgifva sina fordringar inför domstol. [- clama.]

PROKLAMATION, ---tschón, f. 3. Allmänt kungörande, utropande. [- cla —.]

PROKLAMERA, v. a. 1. Offentligt kungöra, utropa. — *Proklamerande*, n. 4. [- clam —.]

PROKONSUL, prókán'sull, m. 3. (uttalas i pl. — kánnsúl'r) Hos de fordna Romarne: Ståthållare öfver en provins med befäl öfver dervarande krigsmakt. [- con —.]

PROKREATION, ---tschón, f. 3. Aflande, frambringande. [- creat —.]

PROKREERA, v. a. 1. Afå, frambringa. [- cre —.]

PROKURATOR, --rátårr, m. 3. (uttalas i pl. — tórårr) Sakförare; ombudsman, syssloman, fullmäktig. [- cur —.]

PROLETÄR, --är, m. 3. (lat. *Proletarius*) 1) (i det fordna Rom) Fattig, som var fritagen ifrån skatt till staten. — 2) (nu) Fattig och näringslös person.

PROLOG, -låg, m. 3. (grek. *Prologos*) Tal till åskådarne, hvilket före uppförandet af ett skådespel såsom inledning dertill upplästes.

PROLONGATION, prolånngatschón, f. 3. Förlängning; anstånd.

PROLONGERA, prolånngera, v. a. 1. Förlänga.

PROMEMORIA, promemória, f. pl. — *orier*. Anteckning till minnes.

PROMENAD, - -åd, m. 3. (fr. *Promenade*) 1) Lustvandring, lustfärd, lustridt. — 2) Se *Promenadplats*. — 3) Väg, som man tillryggaligger under en lustvandring, o. s. v.

PROMENADFRACK, --ådfräck, m. 2. Ett slags frack, som för närvarande är på modet att begagna vid promenad. — I samma mening säges äfv. *Promenadkäpp*, -skor.

PROMENADPLATS, m. 3. Särskilt plats, upplåten åt allmänheten till promenad.

PROMOTION, ---tschón, f. 3. Den högtidliga akt, hvarvid de högsta lärdomsgraderna vid ett universitet utdelas.

PROMOTOR, -mótårr, m. 3. (uttalas i pl. — tórårr) Den, som förrättar en promotion.

PROMOTORIAL, ---ål, n. 3. Den handling, hvarigenom konungens befallningshafvande i ett län anmodar samma myndighet i ett annat, att utsöka en förfallen skuldfordran för enskilt persons räkning.

PROMOVERA, v. a. 1. Tilldela högsta lärdomsgraden i någon fakultet vid ett universitet.

PROMPT, prá'mmt, adv. (lat. *Prompte*) Genast, ofördröjligen. [Promt.]

PROMULGATION, ---tschón, f. 3. Offentligt kungörande.

PROMULGERA, v. a. 1. Offentligen kungöra.

PRONOMEN, pronómänn, n. pl. — *ina* och

— *iner*. (lat.) Ord, som sättes i st. f. ett nomen.

PRONONCERA, -nånngséra, v. a. 1. (fr. *Prononcer*, lat. *Pronuntiare*) 1) Uttala, utsäga. — 2) (mål.) Väl markera, uttrycka, utmärka. — *P. sig*, v. r. Yppa sitt uppsåt, sitt tänkesätt; förklara sig.

PRONUNTIERA, pronunntsiéra, v. a. 1. Se *Prononcera*.

PROPAGANDA, --ånnda, f. 1. 1) Ett af